

CSÁSZÁR MÁTYÁS*

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia egyezmény tervezete a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

I. Bevezetés

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia keretében 1992-ben indult ún. „Judgments Project” kapcsán felállított Working Group on the Judgments Project Hágában, 2015.02.03. és 2015.02.06. között megtartott negyedik ülésén elfogadta a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló egyezmény (továbbiakban Egyezmény) tervezetét.¹

Jelen tanulmány célja az Egyezmény tervezet bemutatása, bizonyos megoldásainak minősítése, értékelése, néhány kritikai észrevétel megfogalmazása. A tanulmány talán hozzájárul egy univerzális jogegységesítési törekvés ismertetésével nemzetközi magánjogunk jelenleg folyamatban lévő újrakodifikálásához.

II. Jogegységesítési cél, a kodifikáció állása

A határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló Egyezmény elfogadásával a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia deklarált célja:

- a bírósági határozatok globális áramlásának biztosítása,
- az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés elősegítése,
- a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok könnyítése.

A Judgments Projekt keretében felállított Munkacsoport (Working Group on the Judgments Project) Hágában, 2015. február 3. és 2015. február 6. között tartotta negye-

* egyetemi adjunktus, SZTE ÁJTK

¹ www.hcch.net/index_en.php?act=text.display&tid=149, Report of the Fourth Meeting of the Working Group on the Judgments Project (3 – 6 February 2015) and Preliminary Draft Text Resulting from the Meeting, Prel. Doc. No 7B February 2015c (utolsó letöltés 2015.09.16.)

dik ülését, melyen 14 állam és az Európai Unió képviseltette magát.² A munkában résztvevő államok a nemzetközi gazdasági kapcsolatok, a nemzetközi kereskedelem meghatározó szereplői, így az Egyezmény esetleges elfogadása esetén valóban jelentős hatást fejthet ki globális szinten. A Munkacsoport e negyedik ülésén fogadta el az Egyezmény szövegének első tervezetét. A Munkacsoport újabb ülésére 2015. október 26-31. között került sor, további két ülést prognosztizált és az elképzelések szerint az Egyezmény tervezete 2016-ban kerülhet a Konferencia Általános Ügyeinek és Politikájának Tanácsa³ (továbbiakban: Tanács) elé.

A Tanács 2015. március 24 – 26. között megtartott üléséről elfogadott Konklúzióiban és Ajánlásaiban üdvözölte a Munkacsoport által elért jelentős előrelépést és felkérte a munka folytatására. Azért, hogy a Munkacsoport befejezhesse munkáját, tárgyköröket jelöl ki a szakértői csoport mandátumában és megfelelő ajánlásokat fogalmaz meg. A Munkacsoport 2016-ban jelentést készít a Tanács számára ebben a kiemelt témában.⁴

Az Egyezmény tervezetének szövegét végigolvasva igen erőteljes az a benyomás, hogy a tervezet megszövegezői komolyan támaszkodtak az Európai Unióban a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés keretében elért eddigi jogharmonizációs eredményekre. Olybá tűnik, mintha a tervezet szövegének kidolgozó a Brüsszel I.⁵, Brüsszel Ibis⁶, Róma I.⁷, Róma II.⁸ rendeleteket ollózták volna össze, azok megoldásait gyúrták volna egybe.

III. Az Egyezmény hatálya

A tervezet szerint az Egyezmény hatálya a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott bírósági határozatokra terjedne ki. Az Egyezmény elismerési és végrehajtási szabályait az egyik szerződő államban olyan bírósági határozat elismerésére és végrehajtására kell alkalmazni, amelyet egy másik szerződő államban hoznak meg, tehát kifejezetten lényeges nemzetközi elem fennállása esetén, határon átnyúló ügyekben.⁹ Az Egyezmény azonban nem határozná meg, hogy mit kell polgári vagy kereskedelmi ügy alatt érteni. Ennek az értelmezése az adott ügyben eljáró bíróságra maradna.

² Ausztrália, Brazília, Kanada, Kína, Ciprus, Németország, India, Japán, Korea, Oroszország, Spanyolország, Svájc, Egyesült Királyság, Egyesült Államok

³ Council on General Affairs and Policy of the Conference

⁴ Conclusions & Recommendations adopted by the Council on General Affairs and Policy of the Conference, 24-26 March 2015, http://www.hcch.net/index_en.php?act=text.display&tid=150_gap2015concl_en.pdf-SumatraPDF (utolsó letöltés 2015.09.16.)

⁵ Tanács 44/2001/EK Rendelete (2000. december 22.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

⁶ Európai Parlament és Tanács 1215/2012/EU Rendelete (2012. december 12.) a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

⁷ Európai Parlament és Tanács 593/2008/EK rendelete (2008. június 17.) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról

⁸ Európai Parlament és Tanács 864/2007/EK rendelete (2007. július 21.) a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról

⁹ Egyezmény tervezet I. Cikk

Az Egyezmény ugyanakkor tartalmazna egy negatív taxációt, melyben felsorolásra kerülnek azon ügyek, amelyek nem tartoznak az Egyezmény hatálya alá, tehát amelyekre az Egyezmény nem alkalmazandó. Ezek a következők:

- adó-, vám-, közigazgatási ügyek,
- személyállapoti ügyek, természetes személyek jogképessége,
- tartási ügyek,
- családi jogi ügyek,
- öröklési viszonyok,
- felszámolási, fizetéseképtelenségi és hasonló eljárások,
- nukleáris károkért való felelősség,
- jogi személyek érvényessége, semmissége, megszűnése, szerveik határozatának érvényessége,
- közhitelű nyilvántartásba való bejegyzés érvényessége,
- választottbíráskodás,
- [fogyasztói ügyek]
- [munkaszerződés, kollektív megállapodás]
- [személy- és áru fuvarozás]
- [tengeri szennyezés, hajókár, rakománymentés és vontatás]
- [jóhírnév sértés]¹⁰

A kapcsos zárójelek azokat a tárgyköröket jelölik, melyeket a Munkacsoport – maga számára is – további megfontolásra, további átgondolásra ajánl.

Ha megvizsgáljuk az Egyezmény hatálya alól kizárt ügyeket, akkor megállapíthatjuk, hogy ezek jórészt azon tárgykörök, melyekre a Róma I. és Róma II. rendeletek hatálya nem terjed ki. Véleményem szerint nem indokolt ilyen széles körben meghatározni az Egyezmény hatálya alól kizárt ügyek listáját, mivel minél szélesebb az Egyezmény hatálya alá nem tartozó ügyek köre, annál szűkebb körben lesz alkalmazandó az Egyezmény. Ezáltal kiüresedhet, meghíusulhat az elérni kívánt jogegységesítési cél. Nyilván minden egyes tárgykör esetében megvan a szükséges magyarázat, hogy miért ne tartozzon az Egyezmény hatálya alá (nem polgári vagy kereskedelmi ügy, regionális vagy univerzális jogegységesítés terén korábban elért jelentős eredmények, az egyes jogrendszerek anyagi jogában található jelentős eltérések), azonban mégsem indokolt széles körben meghatározni azokat a tárgyköröket, amelyekben az Egyezmény nem alkalmazandó.

Ami a bizonytalan kivételeket illeti, a magam részéről azt támogatom, hogy ezen tárgyak is az Egyezmény hatálya alá tartozzanak.

Kétség kívül globális szinten eltérő a fogyasztóvédelem, a munkavállalók jogi védelme vagy a személyiségi jogok védelmének szintje a különböző nemzeti jogrendszerekben, továbbá a fogyasztói ügyekben és a munkajogi ügyekben egységes elismerési és végrehajtási rezsím érvényesül az Európai Unióban. Mégis univerzális elismerési és végrehajtási szabályok akkor lehetnek hatékonyak, ha minél tágabb körben nyernek alkalmazást. A „forum shopping” veszélye elkerülhető a fogyasztót, a munkavállalót, a személyiségi jogában sértett jogalanyt védő joghatósági szabályokkal (a fogyasztó, a munkavállaló, a

¹⁰ Egyezmény tervezet 2. Cikk

személyiségi jogaiban sértett jogalany szokásos tartózkodási helye, létérdekének központja mint joghatósági ok), továbbá az eltérő belső anyagi jogi szabályozások egységesítésével.

A nemzetközi fuvarozás anyagi jogát jórészt nemzetközi egyezmények uralják, így nemzetközi fuvarozási jogviszonyból származó vagy azzal összefüggő ügyekben az elismerés-végrehajtás tárgyát képező bírósági határozatok bizonyos szinten egységes anyagi jogot jelentő nemzetközi egyezmények vagy nemzetközi kereskedelmi szokásjog alapján születnek. Az érem másik oldala, hogy eltérőek a fuvarozó és fuvaroztató nemzetek érdekei, illetve a különböző nemzetközi egyezményeknek – különösen a tengeri áru fuvarozás terén – nem azonosak azon részes államai, akik meghatározó szerepet töltenek be a nemzetközi fuvarozásban.

A tervezet szerint az Egyezmény hatálya alól nincs kizárva a határozat, ha

- egyébként kizárt ügyben előzetes kérdésként és nem az ügy fő tárgyaként merül fel,
- egyébként kizárt ügyben védekezésként és nem az ügy fő tárgyaként merül fel,
- az ügyben az egyik fél az állam.¹¹

IV. Értelmező rendelkezések:

Az Egyezmény tervezet 3. Cikke értelmező rendelkezéseket tartalmaz, melyek a *határozat* és a *nem természetesen személy szokásos tartózkodási helye* fogalmait adják meg.

IV.1. Határozat

Határozat (*judgement*) alatt a bíróság által az ügy érdemében hozott döntés értendő, függetlenül annak elnevezésétől, továbbá a költségek és kiadások bíróság (beleértve bírósági tisztviselőt) általi meghatározása, feltéve, hogy érdemi döntéshez kapcsolódnak. Az Egyezmény kifejezetten kiemeli, hogy az ideiglenes intézkedés nem tekinthető határozatnak.¹²

IV.2. Nem természetes személy szokásos tartózkodási helye

Az Egyezmény tervezet meghatározása szerint nem természetes személy esetében szokásos tartózkodási hely (*habitual resident*) alatt

- a létesítő okirat szerinti székhely,
- a bejegyzés helye vagy alapítás helye,
- központi ügyintézés helye,
- üzleti tevékenység fő helye értendő.¹³

¹¹ Egyezmény tervezet 2. Cikk 3. és 5. bekezdés

¹² Article 3. 1. „In this Convention, „judgement” means any decision on the merits given by the court, whatever it may be called, including a decree or order, and a determination of costs or expenses by the court (including an officer of the court), provided that the determination relates to a decision on the merits which may be recognised or enforced under this Convention. An interim measure of protection is not a judgment.”

¹³ Article 3. 2. „A defendant that is an entity or person other than a natural person shall be considered to be habitually resident in the State –
a) where it has its statutory seat;
b) under whose law it was incorporated or formed;

A tervezet azonban nem tisztázza, hogy a fentiek vagylagos vagy konjunktív feltételek. Nyilván ez problémát abban az esetben okoz, ha egy jogi személynek eltérő a létesítő okirat szerinti székhelye és pl. az üzleti tevékenységének fő helye.

V. Az elismerés és végrehajtás általános szabályai¹⁴

Az Egyezmény alkalmazása során két viszonylat merül fel. A *származási ország* alatt azon ország értendő, amelyben megszületik a határozat, amely ország bírósága meghozza a határozatot. A *címzett ország* alatt pedig azon állam értendő, amelyben a származási ország bírósága által hozott határozat elismerése vagy végrehajtása történik.

Az Egyezmény tervezet 4. Cikke tartalmazza az elismerésre és végrehajtásra vonatkozó általános elveket, szabályokat.

- A származási ország bíróságának határozata az Egyezmény rendelkezései szerint ismerendő el vagy hajtandó végre a címzett országban.
- Az elismerés vagy végrehajtás az Egyezményben meghatározott alapon utasítható kizárólag el.
- Az elismerés vagy végrehajtás során a határozat érdemben nem vizsgálható felül.
- A címzett ország bírósága kötve van a származási ország bíróságának joghatóságra vonatkozó ténymegállapításaihoz.
- A határozat a címzett államban akkor ismerhető el, ha a határozatnak valamilyen hatása van a származási országban.
- A határozat akkor hajtható végre a címzett államban, ha végrehajtható a származási országban.

VI. Elismerés/végrehajtás kizárólagos alapon

Az Egyezmény tervezetének 6. Cikke az elismerés vagy végrehajtás kizárólagos alapon történő szabályait fogalmazza meg.

El kell ismerni vagy végre kell hajtani

- *iparjogvédelmi jog érvényességére vonatkozó határozatot*, ha az oltalmi bejelentés vagy az oltalom bejegyzése a származási országban történt,
- *ingatlanon fennálló dologi jogra vonatkozó határozatot*, ha az ingatlan fekvési helye a származási országban van.¹⁵

c) where it has its central administration; or

d) where it has its principal place of business.”

¹⁴ Egyezmény tervezet 4. Cikk

¹⁵ Egyezmény tervezet 6. Cikk

VII. Elismerés/végrehajtás megtagadása

Általánosságban elmondható, hogy az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának okait az Egyezmény tervezete túlzottan széles körben határozza meg.

Az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának okai két csoportba sorolhatók:

- standard megtagadási okok,
- különös megtagadási okok.

Véleményem szerint az Egyezmény tervezete túl sok megtagadási okot fogalmaz meg. Ez az Egyezmény kiüresedéséhez vezethet, illetve visszaélésre is okot adhat. Amennyiben az Egyezmény túl széles körben határozza meg az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának okait, akkor veszélybe kerülhet az Egyezménnyel elérni kívánt célok megvalósítása. Túlzott mértékű megtagadási okok felsorolásával valójában az elismerés vagy végrehajtás megtagadása válik főszabállyá és maga az elismerés vagy végrehajtás lesz a kivételes, ugyanis könnyen található lesz olyan ok, amely alapján a címzett államban a származási ország bíróságának határozata megtagadható az elismerés vagy végrehajtás tekintetében. Továbbá az elismerés vagy végrehajtás megtagadása visszaélésszerűen is gyakorolható, ugyanis egy külföldi határozat végrehajtása során a címzett államban a pervesztes, elmarasztalt fél, azaz az adós ügyvédei azonnal valamilyen elismerés vagy végrehajtás megtagadási okot fognak keresni és arra történő hivatkozással próbálják megakadályozni a származási ország határozatának végrehajtását a címzett országban. Sok megtagadási ok közül könnyebben található olyan, amely megfelelő hivatkozási alap lehet vagy legalábbis az eljárás elhúzására ad lehetőséget, amely alatt az adós kiüríthető és végrehajtható vagyon hiányában a végrehajtás nem fog eredménnyel járn.

VII.1. Standard megtagadási okok:

Standard megtagadási okok alatt azon megtagadási okokat értem, amelyek rendszeresen szerepelnek külföldi határozatok elismerésével, végrehajtásával foglalkozó nemzetközi instrumentumokban.

Az Egyezmény tervezete szerint ezek a következők:

- a) védelemhez való jog megsértése,
- b) a határozat eljárási visszaélés útján született,
- c) közrendbe ütközés,
- d) *res iudicata* címzett államban,
- e) *res iudicata* másik államban és fennállnak az elismerés feltételei,
- f) a határozat a származási államban jogorvoslat tárgya, a határozattal szembeni jogorvoslati határidő nem telt el.¹⁶

¹⁶ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. és 2. bekezdés

a) Védelemhez való jog megsértése

A határozat elismerése és végrehajtása megtagadható, ha az eljárást megindító iratot vagy azzal azonos értékű iratot, amely az igény lényeges elemeit tartalmazza

- nem olyan megfelelő időben kézbesítették az alperes számára, hogy gondoskodni tudjon megfelelő védekezésről, kivéve, ha az alperes perbe bocsátkozott és nem kifogásolta a kézbesítést a származási bíróság előtt,
- a származási ország kézbesítési szabályainak lényeges megsértésével kézbesítették az alperes számára a származási államban.¹⁷

b) A határozat eljárási visszaélés útján született

Az elismerés és végrehajtás megtagadásra adhat okot, ha a bírósági határozat eljárási visszaélés útján született.¹⁸

c) Közrendbe ütközés

A címzett állam bírósága megtagadhatja a határozat elismerését, végrehajtását, ha az elismerés vagy végrehajtás nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen a címzett állam közrendjével, beleértve azt is, ha a határozat meghozatalához vezető speciális eljárási szabályok nem összeegyeztethetőek a címzett államban a tisztességes eljárás alapvető elveivel.¹⁹

d) Res iudicata a címzett államban

További megtagadási ok, ha a bírósági határozat nem összeegyeztethető a címzett államban egy azonos felek között, azonos ténybeli alapból, azonos jog iránt született korábbi határozattal.²⁰

e) Res iudicata másik államban és fennállnak az elismerés feltételei

Akkor is megtagadható a külföldi határozat elismerése, végrehajtása, ha a bírósági határozat nem összeegyeztethető egy harmadik államban egy azonos felek között, azonos ténybeli alapból, azonos jog iránt született korábbi határozattal, feltéve, hogy a korábbi határozatra a harmadik állam és a címzett állam viszonylatában fennállnak az elismerés és végrehajtás feltételei.²¹

f) A határozat a származási államban jogorvoslat tárgya, a határozattal szembeni jogorvoslati határidő nem telt el

A címzett ország bírósága megtagadhatja vagy elhalaszthatja a határozat elismerését, végrehajtását, ha

- a határozat a származási országban jogorvoslat tárgya, vagy
- a származási államban a határozattal szembeni rendes jogorvoslati határidő még nem telt el.

¹⁷ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. a)

¹⁸ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. b)

¹⁹ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. c)

²⁰ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. d)

²¹ Egyezmény tervezet 5. Cikk 1. e)

A megtagadás nem akadályozza meg a határozat későbbi elismerésének vagy végrehajtásának kérelmezését.²²

Mint látható, ezen ok esetében a címzett állam bírósága nemcsak megtagadhatja az elismerést vagy végrehajtást, hanem el is halaszthatja az arról való döntést a jogorvoslat lezárulásáig.

VII.2. Különös megtagadási okok

Különös megtagadási okok alatt azon megtagadási okokat értem, amelyeket az Egyezmény tervezete az 5. Cikk 3. bekezdése alatt sorol fel a) - j) pont alatt. Ezen megtagadási okok esetében az elismerés vagy végrehajtás a címzett államban megtagadható, ha a származási bíróság határozata a felsorolt követelmények valamelyikének nem felel meg. Fordítva megfogalmazva, a származási ország bíróságának határozata akkor ismerhető el és hajtható végre a címzett államban, ha az 5. Cikk 3. bekezdés a) - j) pontjaiban megfogalmazott követelményeknek megfelel.

Az Egyezmény tervezete szerinti különös megtagadási okok a következők:

- az elmarasztalt fél szokásos tartózkodási helye nem a származási országban van,
- a származási bíróságnak nem lett volna joghatósága a címzett állam joga szerint,
- az alperesnek fióktelepe, telephelye képvisellete van a származási országban, de a per tárgya nem ezek tevékenységével kapcsolatos,
- az alperes kifejezetten vitatta a származási bíróság joghatóságát,
- szerződéses igény esetén az alperes nem folytatott érdemi tevékenységet a származási országban,
- szerződéses igény esetén a teljesítés helye nem a származási államban van, pénzszolgáltatást kivéve,
- kártérítési igény esetén a károkozó magatartás vagy mulasztás nem a származási országban történt,
- iparjogvédelmi jog megsértése esetén a bejelentés vagy bejegyzés nem a származási államban történt,
- trust esetén a határozatot
 - nem a kikötött bíróság hozta,
 - nem a kikötött jog bírósága hozta,
 - nem a trust központi ügyintézési helye szerinti bíróság hozta,
- viszontkeresetre vonatkozó határozat esetén a viszontkereset nincs kapcsolatban a kereset szerinti jogviszonnyal,
- ha a kártérítésnek büntető, elrettentő, megtorló és nem reparáló jellege van.

A különös megtagadási okok indoka minden bizonnyal a „kapcsolatszegény határozatok” elkerülése. Annak elkerülése tehát, hogy esetlegesen a határozatot hozó származási bíróság és az érvényesített igény között ne legyen túl távoli a kapcsolat, és az ne üresedjen ki. Azaz megfelelően szoros kapcsolat álljon a határozatot hozó bíróság és az

²² Egyezmény tervezet 4. Cikk 4. bekezdés

eset között. A különös megtagadási okok többsége ugyanis az Európai Unió nemzetközi magánjogában ismert, az egyes igénytípusokra vonatkozó, joghatóságot megalapozó kapcsoló tényező hiányát fogalmazza meg.

VIII. Eljárás

A származási ország bírósága határozatának a címzett államban történő elismerésére vagy végrehajtására eljárási szempontból a címzett állam joga alkalmazandó.²³

A származási állam bírósága határozatának címzett államban történő elismeréséhez vagy végrehajtásához a kérelmezőnek a címzett államban az alábbi okiratokat kell csatolnia:

- a határozat hiteles másolata,
- amennyiben a határozat a pervesztes fél mulasztásának következményeként született, az eljárást megindító irat pervesztes fél részére történő szabályszerű kézbesítését igazoló okiratok,
- igazolás a határozat származási államban való végrehajthatóságáról,
- a fenti okiratok hiteles fordítása.²⁴

Az Egyezmény az Európai Unió elismerési és végrehajtási rendeleteihez hasonlóan intézményesíteni kíván a származási bíróság által kiállított, az elismerés vagy végrehajtás tárgyát képező határozatra vonatkozó, egységes *tanúsítványt*.²⁵ Ennek a részleteit, formáját az Egyezmény tervezete nem tartalmazza.

Az Egyezménynek a bírósági határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályai megfelelően alkalmazandóak a perbeli egyezséget jóváhagyó bírósági végzésre, illetve a bíróság által jóváhagyott perbeli egyezsége.²⁶

IX. Következtetések

Az Egyezmény által elérni kívánt cél mindenképpen üdvözlendő. Megállapítható, hogy szükség van globális szinten határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó nemzetközi egyezményre. Egy jövőbeni univerzális elismerési-végrehajtási Egyezmény nagyban hozzá fog járulni a határozatok globális áramlásához, közvetetten a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok előmozdításához. Jelentősen megkönnyíti az egyik államban meghozott bírósági határozatnak egy másik államban történő elismerését és végrehajtását. Elegendő, ha csak az Egyesült Államok és Magyarország közötti viszonylatra gondolunk, ahol alapvetően polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági határozatok elismerése és végrehajtása viszonyossági alapú, azonban viszonyosság csak igen szűk körben, tartási ügyekben áll fenn.

²³ Egyezmény tervezet 11. Cikk

²⁴ Egyezmény tervezet 10. Cikk

²⁵ Egyezmény tervezet 10. Cikk 3. bekezdés

²⁶ Egyezmény tervezet 9. Cikk

Kétségtől még csak egy tervezetről, a szöveg első nyilvános változatáról van szó. A további munkák során az Egyezmény tervezeteinek szövege – akár jelentősen is – változni, érni fog.

Az Egyezmény tervezetének jelenlegi állapotában túl sok az Egyezmény hatálya alól kizárt tárgykör. Érdemes ennek szűkítése. Minél szélesebb az Egyezmény hatálya alól kizárt ügyek köre, az Egyezmény annál szűkebb körben alkalmazandó, annál kevesebb külföldi határozat esetében érvényesülhet a más államban történő elismerhetőség és végrehajthatóság.

Hasonló megállapítás tehető az Egyezmény jelenlegi tervezete szerinti megtagadási okok körére. A tervezet készítői a megtagadási okokat túl tág körben határozták meg, így a tényleges elismerés és végrehajtás kevés számú külföldi határozatra érvényesülhet. Az elismerés és végrehajtás megtagadási okainak túl széles körű meghatározásával az Egyezmény által elérni kívánt célok csorbulnak. Előfordulhat az, hogy több évtizedes előkészítő munka után „vajúdnak a hegyek és egeret szülnék”.

A határozatok valódi globális szabad áramlásának eléréséhez a külföldi határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó szabályok egységesítése szükséges, de önmagában nem elegendő. Emellett szükség van univerzális szinten egységes joghatósági szabályok megalkotására is. Nyilvánvaló, hogy ez egy újabb „projekt” tárgya lehet.

MÁTYÁS CSÁSZÁR

HAGUE CONFERENCE ON PRIVATE INTERNATIONAL LAW DRAFT CONVENTION ON THE RECOGNITION AND ENFORCEMENT OF JUDGMENTS

(Summary)

In the Hague Conference on Private International Law within the framework of the Judgments Project from 3 to 6 February 2015 the Working Group on the Judgments Project (“the Working Group”) met in The Hague for its fourth meeting. At its meeting the Group further developed its proposed provisions for a future Convention on the recognition and enforcement of judgments. There was general acceptance within the Group of the key pillars for this proposed Convention, which would make a significant contribution to circulation of judgments on a global basis, and thus improve access to justice and facilitate cross-border trade. The Group prepared a common draft text attached to his report, which sets out a possible architecture and draft provisions relating to the scope of the Convention, criteria for recognition and enforcement and procedure for recognition and enforcement. The Group has identified certain matters for further examination and discussion.

The aims of the present paper are the brief review of the Draft Convention, the assessment of certain institutions applied by it and the formulation of some critical remarks. This paper might be a contribution to the actual recodification process of our private international law by the review of an endeavour of universal lawunification.

Reading the text of the Draft Convention one may have the impression that the codificators of the Draft Convention are definitely leaning on the results of legal harmonisation reached in the cooperation of civil matters in the European Union. It seems that the drafters tried to mix the solutions of Brussels I, Brussels II, Rome I and Rome II.

No doubt that the objectives of the Convention are warmly welcome. A convention on the recognition and enforcement of judgments on global level is necessary. A universal convention would make a significant contribution to circulation of judgments on a global basis, and thus improve access to justice and facilitate cross-border trade.

At the present state of the Draft Convention the scope of the Draft Convention is less broad, there are too many matters which fall outside the scope of it. The same remark refers to the refusal of recognition or enforcement. The reasons of refusal are too wide, in consequence the real recognition and enforcement of foreign judgments become limited. To reach the aim of the proper circulation of judgments on a global basis beside the unification of recognition or enforcement rules the global unification of the rules of jurisdiction is also required.